

Τεχνολογικό
Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Σχολή Επιστημών Υγείας

Μεταπτυχιακή διατριβή

**Ένας πειραματικός σχεδιασμός ενός υποκειμένου για την
προώθηση της καταληπτότητας της ομιλίας στην Παιδική
Απραξία Λόγου μέσω της εφαρμογής φωνολογικά παρόμοιων
ερεθισμάτων**

Χριστίνα Αποστολίδου

Λεμεσός, Δεκέμβριος 2022

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Μεταπτυχιακή διατριβή

Ένας πειραματικός σχεδιασμός ενός υποκειμένου για την
προώθηση της καταληπτότητας της ομιλίας στην Παιδική
Απραξία Λόγου μέσω της εφαρμογής φωνολογικά παρόμοιων
ερεθισμάτων

της

Χριστίνας Αποστολίδου

Λεμεσός, Δεκέμβριος 2022

Έντυπο έγκρισης

Μεταπτυχιακή διατριβή

Ένας πειραματικός σχεδιασμός ενός υποκειμένου για την προώθηση της καταληπτότητας της ομιλίας στην Παιδική Απραξία Λόγου μέσω της εφαρμογής φωνολογικά παρόμοιων ερεθισμάτων

Παρουσιάστηκε από

Χριστίνα Αποστολίδου

Επιβλέπων καθηγήτρια: Μαρία Καμπανάρως

Υπογραφή _____

Μέλος επιτροπής: Κάκια Πετεινού

Υπογραφή _____

Μέλος επιτροπής: Έλενα Θεοδώρου

Υπογραφή _____

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Λεμεσός, Δεκέμβριος 2022

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Χριστίνα Αποστολίδου, 2022

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της μεταπτυχιακής διατριβής από το Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα την επιβλέπουσα καθηγήτρια μου, Δρ. Μαρία Καμπανάρους για την καθοδήγηση και την υποστήριξη που μου παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της μεταπτυχιακής μου διατριβής. Επιπλέον για τη βοήθεια που μου παρείχε όταν χρειαζόταν και για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε για να φέρω εις πέρας τη συγκεκριμένη έρευνα.

Σε αυτή την προσπάθεια ουσιαστικό ρόλο έπαιξαν και οι γονείς του Αλέξανδρου και ο ίδιος ο Αλέξανδρος, για την πολύ καλή συνεργασία που είχαμε για την διεξαγωγή της έρευνας. Οι γονείς του παιδιού, μου έδειξαν πλήρη εμπιστοσύνη και εκτίμηση σε όλη την διαδικασία αξιολόγησης, θεραπείας και εξαγωγής των αποτελεσμάτων.

Θα ήταν παράλειψη μου να μην ευχαριστήσω την οικογένεια μου, η οποία σε όλη τη διάρκεια εκπόνησης της διατριβής με υποστήριζαν ακούραστα και με βοηθούσαν ψυχολογικά να ανταπεξέλθω, όταν αυτό χρειαζόταν. Συγκεκριμένα τη μητέρα μου Παραδείσα, τον πατέρα μου Σάββα, τα αδέρφια μου, Αντώνη, Χαρά, Έκτωρ και Αλέξανδρο και εννοείτε το βαφτιστικό μου Αχιλλέα που μου έδινε την περισσότερη δύναμη από όλους.

Ακόμη θα ήθελα να ευχαριστήσω τους φίλους μου και το σύντροφο μου Μαρίνο, που σε όλη τη διάρκεια των σπουδών μου μπορούσα να βασιστώ πάνω τους για να εκφράσω τις ανησυχίες μου και να με εμπυχώσουν. Με τον τρόπο τους με ενθάρρυναν και μου έδιναν δύναμη να συνεχίσω και έτσι να φτάσω μέχρι το τέλος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Εισαγωγή: Η παρούσα μελέτη σκοπό έχει την εφαρμογή φωνολογικά παρόμοιων στόχων για την πρόκληση εκφραστικών φωνολογικών κερδών σε ένα διδιάλεκτο Ελληνοκύπριο παιδί με Παιδική Απραξία Λόγου (ΠΑΛ), μέσω της Προσέγγισης της Πολυπλοκότητας. Δεδομένης της επίδρασης του πλεονεκτήματος των φωνολογικά πυκνών γειτονιών σε παιδιά με Διαταραχή των Ήχων της Ομιλίας (SSD), υποτέθηκε ότι τέτοια αποτελέσματα θα προκαλούσαν κέρδη ομιλίας και σε παιδιά με ΠΑΛ αφού αποτελεί υποτύπο της διαταραχής SSD.

Μεθοδολογία: Υλοποιήθηκε ένας σχεδιασμός ενός θέματος. Έγιναν τρεις συνεδρίες για να καθοριστεί το σημείο αναφοράς, με σταθμισμένα εργαλεία και κλινική παρατήρηση. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν δώδεκα συνεδρίες παρέμβασης διάρκειας 40 λεπτών δύο φορές την εβδομάδα για περίοδο ενάμιση μήνα. Τα πειραματικά ερεθίσματα χωρίστηκαν σε 13 ομάδες φωνολογικά πυκνών γειτονιών.

Αποτελέσματα: Η σύγκριση μεταξύ των μετρήσεων πριν και μετά την παρέμβαση αποκάλυψε κέρδη στον τομέα της φωνολογίας αλλά και της σημασιολογίας. Τα ερευνητικά ερωτήματα αποδείχθηκε ότι ισχύουν. Η σημαντικότερη βελτίωση μετά την παρέμβαση υπήρξε στη διατήρηση της Συλλαβικής Δομής της λέξης.

Συζήτηση: Σημαντικά κέρδη εκφραστικής φωνολογίας επιτεύχθηκαν μέσω της εφαρμογής φωνολογικά παρόμοιων ερεθισμάτων λέξεων. Τα ευρήματα υποστήριξαν αυτή τη θεραπευτική προσέγγιση για ένα παιδί με ΠΑΛ, ενώ παρείχαν στοιχεία για το πλεονέκτημα της φωνολογικής πυκνότητας από διαγλωσσική προοπτική. Εντούτοις για τη διασφάλιση της γενίκευσης και της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης η επανάληψη αυτής της μελέτης με περισσότερα άτομα με διάγνωση ΠΑΛ είναι απαραίτητη.

Λέξεις κλειδιά: Παιδική Απραξία του Λόγου, Φωνολογική Διαταραχή, Πυκνές γειτονιές λέξεων, Προσέγγιση Πολυπλοκότητας, Παρέμβαση

ABSTRACT

Introduction: The purpose of this study is to improve expressive phonological abilities in a bilingual Greek-Cypriot child with Childhood Apraxia of Speech (CAS), using the Complexity Approach. Given the advantageous effect of phonologically dense neighborhoods on intervention in children with Speech Sound Disorder (SSD), it was hypothesized that such effects would also produce speech gains in children with CAS since it is a subtype of SSD disorder.

Methodology: A single subject design was implemented. Three sessions were carried out to establish the baseline, using standardized tests and clinical observation. Twelve intervention sessions were carried out, of 40-minutes, twice a week for a period of one and a half months. The experimental stimuli were divided into 13 groups of words with phonologically dense neighborhoods.

Results: The comparison between pre- and post-intervention measures revealed gains in phonology as well as semantics validating the research questions. The most important improvement after the intervention was in the preservation of the Syllable Structure of the word.

Discussion: Significant gains in expressive phonology were achieved through the use of phonologically similar word stimuli in treatment. The preliminary findings support this therapeutic approach for a child with CAS, while providing evidence for the advantage of intervention based on phonological density from a cross-linguistic perspective. Nevertheless, to ensure the generalisability and effectiveness of the intervention, more research is needed on children diagnosed with CAS.

Keywords: Childhood Apraxia of Speech, Phonological Disorder, Dense Word Neighborhoods, Complexity Approach, Intervention

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	vi
ABSTRACT.....	vii
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.....	viii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	x
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	xi
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	xii
ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ.....	xiii
1 Εισαγωγή.....	1
1.1 Παιδική Απραξία Λόγου.....	1
1.2 Φωνολογική Ανάπτυξη.....	5
1.3 Ερευνητικά Δεδομένα.....	6
1.4 Προσέγγιση Πολυπλοκότητας.....	8
1.5 Κλινική περίπτωση.....	11
2 Μεθοδολογία Έρευνας.....	13
2.1 Συμμετέχοντες.....	13
2.2 Ερευνητικός σχεδιασμός.....	14
2.3 Αξιολόγηση πριν τη θεραπεία.....	15
2.4 Πειραματικά ερεθίσματα.....	16
2.5 Διαδικασίες Παρέμβασης.....	17
2.6 Αξιολόγηση μετά τη θεραπεία.....	19
3 Αποτελέσματα.....	21
3.1 Δοκιμασίες πριν την παρέμβαση.....	21
3.2 Δοκιμασίες που αποτελούσαν σημείο αναφοράς.....	22
3.3 Ποιότητα ζωής μετά την παρέμβαση.....	28